

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บสาระสำคัญ ความรู้ ข้อมูลที่น่าสนใจ และแนวความคิดหรือทัศนคติของผู้เขียนของเรื่องที่เราอ่าน

ใจความสำคัญ

ใจความสำคัญ หมายถึงใจความที่เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในย่อหน้านั้น จะเป็นใจความหรือประโยคเดียว ๆ ได้โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว อย่างมากไม่เกิน ๒ ประโยคเป็นใจความสำคัญและเด่นที่สุดในย่อหน้า

การพิจารณาใจความสำคัญ

ใจความสำคัญจะปรากฏอยู่ในตำแหน่งของข้อความดังต่อไปนี้

๑. อยู่ในตำแหน่งต้นของย่อหน้าและมีรายละเอียดวางอยู่ในตำแหน่งถัดไป

ตัวอย่าง

การพัฒนาชนบทมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับประเทศไทย เพราะสภาพชนบทของเรายังต้องการพัฒนาในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ดินทำกิน การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ ปัญหาการศึกษาและสาธารณสุขที่ เหมาะสมซึ่งเรื่องต่างๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่งกับ ความยากจนและ มักจะเป็นวงจรที่มีปัจจัยหนึ่งเป็นสาเหตุของอีกปัจจัยหนึ่งเสมอ...

ใจความสำคัญ คือ การพัฒนาชนบทมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับประเทศไทย

๒. อยู่ในตำแหน่งท้ายของย่อหน้า โดยกล่าวถึง รายละเอียดต่างๆ อย่างคลุมๆ ไว้ก่อนในตอนต้น

ตัวอย่าง

กากพืชมะเขือเทศของพืชมะเขือเทศ ใบไม้ หรือต้นพืชมะเขือเทศ เมื่อไม่ใช่อย่าทิ้งให้นำมาหมักรวมกับปุ๋ยคอก โดยกองรวมกันไว้ให้มีความชื้นพอสมควรและต้องกลับกองหมักนี้สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ต่อจากนั้นประมาณ ๑ เดือน วัสดุต่างๆ เหล่านี้ จะผุพังกลายเป็นอินทรีย์วัตถุ การทำปุ๋ยหมักวิธีง่ายๆ ก็แล้วเสร็จตามกรรมวิธี

ใจความสำคัญ คือ การทำปุ๋ยหมักวิธีง่ายๆ ๆ

๓. อยู่ในตำแหน่งต้นและท้ายย่อหน้า มีรายละเอียดอยู่ตรงกลาง

ตัวอย่าง

รถยนต์นับได้ว่าเป็นพาหนะที่จำเป็นสำหรับธุรกิจ เพราะนักธุรกิจไม่ต้องการใช้เวลามากในการเดินทาง การใช้น้ำมันน้อยหรือการเพิ่มความสะดวกรวดเร็วได้มากเท่าไรก็ยิ่งเป็นการเพิ่มกำไรเครื่องนุ่งห่ม อาจกล่าวได้ว่ารถยนต์ คือ ปัจจัยที่ ๕ ของนักธุรกิจ

ใจความสำคัญ คือ รถยนต์นับได้ว่าเป็นพาหนะที่จำเป็นสำหรับธุรกิจ อาจกล่าวได้ว่ารถยนต์ คือ ปัจจัยที่ ๕ ของนักธุรกิจ

๔. อยู่ในตำแหน่งกลางย่อหน้า มีรายละเอียดอยู่ตอนต้นกับตอนท้าย

ตัวอย่าง

ในปัจจุบันเรามักจะพบโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้คนดื่มเครื่องดื่มที่เป็นอาหารเสริมอยู่เสมอ ซึ่งมีหลายประเภทหลายผลิตภัณฑ์ มีความจำเป็นและไม่จำเป็นต่อร่างกาย **เครื่องดื่มนมก็เป็นเครื่องดื่มอาหารเสริมชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อร่างกาย** เพราะมีส่วนประกอบของแร่ธาตุอาหารหลายอย่าง ได้แก่ คาร์โบไฮเดรต โปรตีน ไขมัน แกล็กโทส และวิตามิน แร่ธาตุอาหารดังกล่าวนี้จะไปช่วยเสริมสร้างและซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอของร่างกาย มีส่วนทำให้ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงและมีพละกำลังสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ใจความสำคัญ คือ เครื่องดื่มนมเป็นเครื่องดื่มอาหารเสริมชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อร่างกาย

วิธีค้นหาใจความ

ใจความอาจไม่ปรากฏให้เห็นชัดเจน นักเรียนซึ่งเป็นผู้อ่านต้องอาศัยการสังเกตจึงจะสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง การสังเกตดังกล่าวต้องอาศัยหลักการคิดขั้นเข้าใจ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถค้นหาใจความของเรื่องได้ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (๒๕๔๗) ได้กล่าวถึงวิธีค้นหาใจความไว้ดังนี้

๑) อ่านชื่อเรื่องทุกถ้อยคำ ทำความเข้าใจความหมายก่อนที่จะอ่านเนื้อเรื่อง โดยทั่วไปชื่อเรื่องจะให้แนวทางเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง แต่อาจมีบางเรื่องที่ชื่อเรื่องไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องเลย ชื่อเรื่องที่อ่านแล้วไม่เข้าใจควรใช้พจนานุกรมเปิดหาความหมายให้เข้าใจก่อนอ่านเนื้อเรื่อง

๒) อ่านละเอียดทีละย่อหน้า เมื่ออ่านจบแต่ละย่อหน้าให้หาประโยคสำคัญของย่อหน้า ซึ่งอาจปรากฏอยู่ในตอนต้น ตอนกลางหรือตอนท้ายของย่อหน้าตอนใดตอนหนึ่ง อาจเป็นประโยคสามัญ ประโยครวมหรือประโยคซ้อน อย่างใดอย่างหนึ่งด้วยเช่นกัน ประโยคที่เหลือของเราน่าจะเป็นประโยคพลความ

๓) จัดบันทึกประโยคสำคัญของแต่ละย่อหน้าลงสมุด ส่วนที่เป็นพลความไม่ต้องบันทึก

๔) อ่านละเอียดประโยคสำคัญที่บันทึกไว้โดยเทียบเคียงกับเนื้อเรื่องที่อ่านทั้งหมดเพื่อความแน่ใจว่าประโยคต่างๆ ที่บันทึกไว้ เป็นประโยคสำคัญของแต่ละย่อหน้าอย่างแท้จริง

๕) นำประโยคสำคัญทั้งหมดที่บันทึกไว้มาเขียนเรียงลำดับให้เป็นใจความ โดยปรับภาษาให้สละสลวยและให้มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน

๖) อ่านละเอียดใจความที่ปรับภาษาเพื่อความถูกต้องชัดเจน พร้อมทั้งตรวจทานความถูกต้องของการสะกดคำ การเว้นวรรคและหลักภาษา